

શ્રીરામચરિતમાનસ

સુંદરકાંડ (મૂલ)

ૐ શ્રી પરમાત્મને નમઃ

ૐ શ્રી ગણેશાય નમઃ

વક્તુંઽ મહાકાય, સૂર્ય કોટી સમપ્રભ ।
નિર્વિઘ્નમ કુરુ મેં દેવ, સર્વ કાર્યેષુ સર્વદા ॥
વિઘ્નેશ્વરાય વરદાય સુરપ્રિયાય,
લમ્બોદરાય સકલાય જગદ્વિતાય
નાગાનનાય શ્રુતીયાન્નાવીભુશીતાય,
ગૌરીસુતાય ગણનાથ નામો નમસ્તે
॥ ૐ શ્રી પરમાત્માને નમઃ ॥

પ્રનવઉં પવનકુમાર ખલ બન પાવક ગ્યાનાધન ।
જાસુ હૃદય આગાર બસહિં રામ સર ચાપ ધર ॥

(કિષ્કિન્ધાકાંડ)

[દોહા ૨૯]

બલિ બાંધત પ્રભુ બાંઢેઉ સો તનુ બરનિ ના જઈ ।
ઉભય ધરી મહં દીનહી સાત પ્રદચ્છીન ધાઈ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી
દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

અંગદ કહઈ જાઉં મૈં પર । જિયં સંસય કછુ ફિરતી બારા ॥
 જામવંત કહ તુમ્હ સબ લાયક । પઠઈઅ કિમિ સબહી કર નાયક ॥
 કહઈ રીછપતિ સુનુ હનુમાના । કા યુપ સાધિ રહેઉ બલવાના ॥
 પવન તનય બલ પવન સમાના । બુધિ બિબેક બીગ્યાન નિધાના ॥
 કવન સો કાજ કઠિન જગ માહી । જો નહીં હોઈ તાત તુમ્હ પાહી ॥
 રામ કાજ લગિ તવ અવતાર । સુનતહિં ભયઉ પર્વતાકારા ॥
 કનક બરન તન તેજ બિરાજા । માનહું અપાર ગિરિન્હ કર રાજા ॥
 સિંહનાદ કરિ બારહિં બારા । લીલહિં નાઘઉં જલનિધિ ખારા ॥
 સહિત સહાય રાવનહિ મારી । આનઉં ઇહાં ત્રિકૂટ ઉપારી ॥
 જામવંત મૈં પૂંછઉ તોહી । ઉચિત સિખાવનુ દીજહુ મોહી ॥
 એતના કરહુ તાત તુમ્હ જાઈ । સીતહિ દેખિ કહહુ સુધિ આઈ ॥
 તબ નિજ ભુજ બલ રાજિવનૈના । કૌતુક લાગિ સંગ કપિ સેના ॥

છં - કપિ સેન સંગ સંધારિ નિસિયર રામુ સીતહિ આનિહૈં ।
 ત્રૈલોક પાવન સુજસુ સુર મુનિ નારદાદિ બખાનિહૈં ॥
 જો સુનત ગાવત કહત સમુઝત પરમ પદ નર પાવઈ ।
 રઘુબીર પદ પાથોજ મધુકર દાસ તુલસી ગાવઈ ॥

[દોહા ૩૦ (ક)]

ભાવ ભેષજ રઘુનાથ જસુ સુનહીં જે નર અરુ નારિ ।
 તિન્હ કર સકલ મનોરથ સિદ્ધ કરહિં ત્રિસિરારિ ॥

[સોરઠા ૩૦ (ખ)]

નીલોત્પલ તન સ્યામ કામ કોટિ સોભા અધિક ।
 સુનિઅ તાસુ ગુન ગ્રામ જાસુ નામ અધ ખગ બધિક ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી
 દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

શ્રી ગણેશાય નમઃ
 શ્રી જાનકીવલ્લભો વિજયતે
 શ્રીરામચરિતમાનસ
 પંચમ સોપાન

સુંદરકાંડ

[શ્લોક]

શાન્તં શાશ્વતમપ્રમેયમનઘં નિર્વાણશાન્તિપ્રદમં
 બ્રહ્માશમ્ભુકનીન્દ્રસેવ્યમનિશં વેદાન્તવેદ્યં વિભુમ્ ।
 રામાખ્યં જગદીશ્વરં સુરગુરું માયામનુષ્યં હરિ
 વન્દેઽહં કરુણાકરં રઘુવરં ભૂપાલયૂડામણિમ્ ॥ ૧ ॥

નાન્ય સ્પૃહા રઘુપતે હૃદયેસ્મદીયે
 સત્યં વદામિ ચ ભવાનખિલાન્તરાત્મા ।
 ભક્તિંતપ્રયચ્છ રઘુપુણ્ડગવ નિર્ભરાં મે
 કામાદિદોષરહિતં કુરુ માનસં ચ ॥ ૨ ॥
 અતુલિતબલધામં હેમશૈલાભદેહં
 દનુજવનકૃશાનું જ્ઞાનિનામગ્રગણ્યમ્ ।
 સકલગુણાનિધાનં વાનરાણામધીશં
 રઘુપતિપ્રિયભક્તં વાતજાતં નમામિ ॥ ૩ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

જામવંત કે બચન સુહાએ । સુનિ હનુમંત હૃદય અતિ ભાએ ॥
 તબ લગિ મોહિ પારિખેહુ તુમ્હ ભાઈ । સહિ દુખ કંદ મૂલ ફલ ખાઈ ॥

જબ લગિ આવૌં સીતહિ દેખી । હોઈહિ કાજુ મોહિ હરષ બિસેષી ॥
 યહ કહિ નાઈ સબન્હિ કહું માથા । ચલેઉ હરષિ હિયં ધરિ રઘુનાથા ॥
 સિંધુ તીર એક ભૂધર સુંદર । કૌતુક કુદિ ચઢેઉ તા ઊપર ॥
 બાર બાર રઘુબીર સંભારી । તરકેઉ પવનતનય બલ ભારી ॥
 જેહિં ગિરિ ચરન દેઈ હનુમંતા । ચલેઉ સો ગા પાતાલ તુરંતા ॥
 જિમિ અમોઘ રઘુપતિ કર બાના । એહી ભાંતિ ચલેઉ હનુમાના ॥
 જલનિધિ રઘુપતિ દૂત બિચારી । તેં મૈનાક હોહિ શ્રમહારી ॥

[દોહા ૧]

હનુમાન તેહિ પરસા કર પુનિ કીન્હ પ્રનામ ।
 રામ કાજુ કિન્હે બિનું મોહી કહાં બિશ્રામ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

જાત પવનસુત દેવન્હ દેખા । જાનૈં કહું બલ બુદ્ધિ બિસેષા ॥
 સુરસા નામ અહિન્હ કે માતા । પઠઈન્હિ આઈ કહી તેહિં બાતા ॥
 આજુ સુરન્હ મોહિ દીન્હ અહારા । સુનત બચન કહ પવનકુમારા ॥
 રામ કાજુ કરિ ફિરિ મૈં આવૌં । સીતા કઈ સુધિ પ્રભુહિ સુનાવૌં ॥
 તબ તવ બદન પૈઠિહઉં આઈ । સત્ય કહઉં મોહિ જાન દે માઈ ॥
 કવનેહું જતન દેઈ નહિં જાના । ગ્રસસિ ન મોહિ કહેઉ હનુમાના ॥
 જોજન ભરિ તેહિં બદનુ પસારા । કાપી તનુ કીન્હ દુગુન બીસ્તારા ॥
 સોરહ જોજન મુખ તેહિ ઠયઉ । તુરત પવન સુત બત્તિસ ભયઉ ॥
 જસ જસ સુરસા બદનુ બઢાવા । તસુ દૂન કાપી રૂપ દેખાવા ॥
 સત જોજન તેહિં આનન કીન્હા । અતિ લઘુ રૂપ પવનસુત લીન્હા ॥
 બદન પઈઠિ પુનિ બાહેર આવા । માગા બિદા તાહિ સિરુ નાવા ॥
 મોહી સુરન્હ જેહિ લાગિ પઠાવા । બુધિ બલ મરમુ તોર મૈં પાવા ॥

[દોહા ૨]

રામ કાજુ સાબુ કરિહહુ તુમ્હ બળ બુદ્ધિ નિધાન ।

આશિષ દેઈ ગઈ સો હરષિ ચલેઉ હનુમાન ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

નિસિયરિ એક સિંધુ મહું રહઈ । કરિ માયા નભુ કે ખગ ગહઈ ॥
જીવ જંતુ જે ગગન ઉડાઈ । જલ બિલોકિ તિન્હ કે પરિછાઈ ॥
ગહઈ છાઈ સક સો ન ઉડાઈ । એહિ બિધિ સદા ગગનચર ખાઈ ॥
સોઈ છલ હનુમાન કહું કીન્હા । તાસુ કપટુ કપિ તુરતહિં ચીન્હા ॥
તાહિ મારિ મારુત સુત બીરા । બરીધિ પાર ગયઉ મતિધીરા ॥
તહાં જાઈ દેખી બન સોભા । ગુંજત ચંચરીક મધુ લોભા ॥
નાના તરુ ફલ ફૂલ સુહાએ । ખગ મૃગ બુંદ દેખિ મન ભાએ ॥
સૈલ બિસાલ દેખિ એક આગે । તા પર ધાઈ ચઢેઉ ભય ત્યાગે ॥
ઉમા ન કછુ કપિ કે અધિકાઈ । પ્રભુ પ્રતાપ જો કાલહિ ખાઈ ॥
ગિરિ પર ચઢિ લંકા તેહિં દેખી । કહિ ન જાઈ અતિ દુર્ગ બિસેષી ॥
અતિ ઉતંગ જલનિધિ ચહું પાસા । કનક કોટ કર પરમ પ્રકાસા ॥

છં - કનક કોટ બિચિત્ર મનિ કૃત સુંદરાયતના ધના ।

ચઉહદ હદ સુબદ બીથી ચારુ પુર બિધિ બના ॥

ગજ બાજિ ખચ્ચર નિકર પદચર રથ બરુથન્હિ કો ગનૈ ।
બહુરૂપ નિસિયર જૂથ અતિબલ સેન બરનત નહિં બનૈ ॥ ૧ ॥
બન બાગ ઉપબન બાટીકા સર ફૂપ બાપીં સોહઈ ।
નર નાગ સુર ગંધર્ભ કન્યા રૂપ મુનિ મન મોહઈ ॥
કહું માલ દેહ બિસાલ સૈલ સમાન અતિબલ ગર્જઈ ।
નાના અખારેન્હ ભિરહિં બહુબિધિ એક એકન્હ તર્જઈ ॥ ૨ ॥

કરિ જતન ભટ કોટિન્હ બિકટ તન નગર ચહું દિસિ રચ્છહીં ।
 કહું મહિષ માનુષ ધેનુ ખર અજ ખલ નિસાયર ભચ્છહીં ॥
 એહિ લાગિ તુલસીદાસ ઈન્હ કી કથા કછુ એક હૈ કહી ।
 રધુબીર સર તીરથ સરીન્હિ ત્યાગિ ગતિ પૈહહિં સહી ॥ ૩ ॥

[દોહા ૩]

પુર રખવારે દેખિ બહુ કાપી મન કીન્હ બિચાર ।
 અતિ લધુ રૂપ ધરૌં નિસિ નગર કરૌં પઈસાર ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

મસક સમાન રૂપ કાપી ધરી । લંકહિ ચલેઉ સુમિરિ નિસિયરી ॥
 નામ લંકિની એક નિસિયરી । સો કહ ચલેસિ મોહી નિંદરી ॥
 જાનેહિ નહીં મરમુ સઠ મોરા । મોર અહાર જહાં લગિ ચોરા ॥
 મુઠિકા એક મહા કપિ હની । રુધિર બમત ધરનીં ઢનમની ॥
 પુનિ સંભારિ ઉઠી સો લંકા । જોરિ પાનિ કર બિનય સસંકા ॥
 જબ રાવનહિ બ્રહ્મ બર દીન્હા । ચલત બિરંચિ કહા મોહિ ચીન્હા ॥
 બિકલ હોસિ તૈં કિપ કે મારે । તબ જાનેસુ નિસિયર સંધારે ॥
 તાત મોર અતિ પુન્ય બહુતા । દેખેઉં નયન રામ કર દૂતા ॥

[દોહા ૪]

તાત સ્વર્ગ અપબર્ગ સુખ ધરિઅ તુલા એક અંગ ।
 તૂલ ન તાહિ સકલ મિલિ જો સુખ લવ સતસંગ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

પ્રભિસિ નગર કીજે સબ કાજા । હૃદયૈં રાખિ કોસલપુર રાજા ॥
 ગરલ સુધા રિપુ કરહીં મિતાઈ । ગોપદ સિંધુ અનલ સિતલાઈ ॥

ગરુડ સુમેરુ રેનુ સમ તાહી । રામ કૃપા કરિ ચિતવા જાહી ॥
 અતિ લઘુ રૂપ ધરેઉ હનુમાના । પૈઠા નગર સુમિરિ ભાગવાના ॥
 મંદિર મંદિર પ્રતિ કરિ સોધા । દેખે જહં તહં અગનિત જોધા ॥
 ગયઉ દસાનન મંદિર માહીં । અતિ બિચિત્ર કહિ જાત સો નાહી ॥
 સાયન કિએ દેખા કપિ તેહી । મંદિર મહું ન દીખિ બૈદેહી ॥
 ભાવ એક પુનિ દીખ સુહાવા । હરિ મંદિર તહં ભિન્ન બનાવા ॥

[દોહા ૫]

રામાયુધ અંકિત ગૃહ સોભા બરનિ ન જાઈ ।
 નવ તુલસિકા બુંદ તહં દેખિ હરષ કપિરાઈ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

લંકા નિસિયર નિકર નિવાસા । ઈહાં કહાં સજ્જન કર બાસા ॥
 મન મહું તરક કરે કપિ લાગા । તેહીં સમય બિભીષનુ જગા ॥
 રામ રામ તેહિં સુમિરન કીન્હા । હૃદય હરષ કપિ સજ્જન ચીન્હા ॥
 એહિ સન હઠિ કરિહઉં પહિયાની । સાધુ તે હોઈ ન કારજ હાની ॥
 બિપ્ર રૂપ ધરિ બચન સુનાએ । સુનત બિભીષન ઉઠિ તહં આએ ॥
 કરિ પ્રણામ પૂછી કુસલાઈ । બિપ્ર કહહુ નિજ કથા બુઝાઈ ॥
 કી તુમ્હ હરિ દાસન્હ મહં કોઈ । મોરે હૃદય પ્રીતિ અતિ હોઈ ॥
 કી તુમ્હ રામુ દીન અનુરાગી । આયહુ મોહી કરન બડભાગી ॥

[દોહા ૬]

તબ હનુમંત કહિ સબ રામ કથા નિજ નામ ।
 સુનત જુગલ તન પુલક મન મગન સુમિરિ ગુન ગ્રામ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

સુનહુ પવનસુત રહનિ હમારી । જિમિ દસનજિ મહું જીભ બિચારી ॥
 તાત કબહું મોહિ જાનિ અનાથા । કરિહિં કૃપા ભાનુકુલ નાથા ॥
 તામસ તનુ કછુ સાધન નાહીં । પ્રીતિ ન પદ સરોજ મન માહીં ॥
 અબ મોહિ ભા ભરોસ હનુમંતા । બિનુ હરિકૃપા મિલહિં નહિં સંતા ॥
 જૌં રધુબીર અનુગ્રહ કીન્હા । તૌ તુમ્હ મોહિ દરસુ હઠિ દીન્હા ॥
 સુનહુ બિભીષન પ્રભુ કૈ રીતી । કરહિં સદા સેવક પર પ્રીતી ॥
 કહાહુ કવન મૈં પરમ કુલીના । કપિ ચંચલ સબહીં બિધિ હીના ॥
 પ્રાત લેઈ જો નામ હમારા । તેહિ દિન તાહિ ન મિલૈ અહારા ॥

[દોહા ૭]

અસ મૈં અધમ સખા સુનુ મોહૂ પર રધુબીર ।
 કીન્હી કૃપા સુમિરિ ગુન ભરે બિલોચન નીર ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

જાનતહું અસ સ્વામિ બિસારી । ફિરહિં તે કાહે ન હોહિં દુખારી ॥
 એહિ બિધિ કહત રામ ગુન ગ્રામા । પાવા અનિર્બાચ્ય બિશ્રામા ॥
 પુનિ સબ કથા બિભીષન કહી । જેહી બિધિ જનકસુતા તહું રહી ॥
 તબ હનુમંત કહા સુનુ ભ્રાતા । દેખી ચહઉં જાનકી માતા ॥
 જુગુતિ બિભીષન સકલ સુનાઈ । ચલેઉ પવનસુત બિદા કરાઈ ॥
 કરી સોઈ રૂપ ગયઉ પુનિ તહાવાં । બન અસોક સીતા રહ જહવાં ॥
 દેખી મનહિં મહું કીન્હ પ્રનામા । બૈઠેહિં બીતિ જાત નિસિ જામા ॥
 કૃસ તનુ સીસ જટા એક બેની । જપતિ હૃદયં રધુપતિ ગુન શ્રેની ॥

[દોહા ૮]

નિજ પદ નયન દિએં મન પદ કમલ લીન ।
 પરમ દુખી ભા પવનસુત દેખિ જાનકી દિન ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

તારું પલ્લવ મહું રહ લુકાઈ । કરઈ બિચાર કરૌં કા ભાઈ ॥
 તેહિ અવસર રાવનુ તહું આવા । સંગ નારિ બહુ કિએ બનાવા ॥
 બહુ બિધિ ખલ સીતહિ સમુઝાવા । સામ દાન ભય ભેદ દેખાવા ॥
 કહ રાવનુ સુનુ સુમુખિ સયાની । મંદોદરી આદિ સબ રાની ॥
 તાવ અનુચરીં કરઉં પન મોર । એક બાર બિલોકુ મમ ઓરા ॥
 તૃન ધરિ ઓટ કહતિ બૈદેહી । સુમિરિ અવધપતિ પરમ સનેહી ॥
 સુનુ દસ્મુખ ખદ્યોત પ્રકાસા । કબહું કી નલિની કરઈ બિકાસા ॥
 અસ મન સમુઝુ કહતિ જાનકી । ખલ સુધિ નહિં રઘુબીર બાન કી ॥
 સઠ સુનેં હરિ આનેહિ મોહી । અધમ નિલજ્જ લાજ નહિં તોહી ॥

[દોહા ૯]

આપુહિ સુની ખદ્યોત સમ રામહિ ભાનુ સમાન ।

પરુષ બચન સુનિ કાઢિ અસિ બોલા અતિ ખિસિઆન ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

સીતા તૈં મમ કૃત અપમાના । કટિહઉં તવ સિર કઠિન કૃપાના ॥
 નાહિં ત સપદિ માનુ મમ બાની । સુમુખિ હોતિ ન ત જીવન હાની ॥
 સ્યામ સરોજ દામ સમ સુંદર । પ્રભુ ભુજ કરિ કર સમ દસકંધર ॥
 સો ભુજ કંઠ કિ તવ અસિ ઘોરા । સુનુ સઠ અસ પ્રવાન પન મોરા ॥
 ચંદ્રહાસ હરુ મમ પરિતાપં । રઘુપતિ બિરહ અનલ સંજાતં ॥
 સીતલ નિસિત બહસિ બર ધારા । કહ સીતા હરુ મમ દુખ ભારા ॥
 સુનત બચન પુનિ મારન ધાવા । મયતનચાં કહિ નીતિ બુઝાવા ॥

કહસિ સકલ નિસિયરન્હિ બોલાઈ । સીતાહિ બહુ બિધિ ત્રાસહુ જાઈ ॥
માસ દિવસ મહું કહા ન માના । તૌ મૈં મારબિ કાઢિ કૃપાના ॥

[દોહા ૧૦]

ભવન ગયઉ દસકંધર ઈહાં પિસાયિનિ બુંદ ।
સીતહિ ત્રાસ દેખાવહિં ધરહિં રૂપ બહુમંદ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

ત્રિજટા નામ રાચ્છસી એકા । રામ ચરન રતિ નિપુન બિબેકા ॥
સબન્હૌ બોલિ સુનાએસિ સપના । સીતહિ સેઇ કરહુ હિત અપના ॥
સપનેં બાનર લંકા જારી । જાતુધાન સેના સબ મારી ॥
ખર આરુઢ નગન દસસીસા । મુંડિત સિર ખંડિત ભુજ બીસા ॥
એહિ બિધિ સો દચ્છિન દિસિ જાઈ । લંકા મનહું બિભીષન પાઈ ॥
નગર ફિરી રઘુબીર દોહાઈ । તબ પ્રભુ સીતા બોલિ પઠાઈ ॥
યહ સપના મૈં કહઉં પુકારી । હોછિહ સત્ય ગએં દિન ચારી ॥
તાસુ બચન સુનિ તે સબ ડરીં । જનક સુતા કે ચરનન્હિ પરીં ॥

[દોહા ૧૧]

જહું તહું ગઈ સકલ તબ સીતા કર મન સોચ ।
માસ દિવસ બીતેં મોહિ મારિહિ નિસિયર પોચ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

ત્રિજટા સન બોલીં કર જોરી । માતુ બિપતિ સંગિનિ તૈં મોરી ॥
તજૌ દેહ કરુ બેગિ ઉપાઈ । દુસહ બિરહુ અબ નહિં સહિ જાઈ ॥
આનિ કાઠ રચુ ચિતા બનાઈ । માતુ અનલ પુનિ દેહિ લગાઈ ॥
સત્ય કરહિ મમ પ્રીતિ સયાની । સુનૈ કો શ્રવન સૂલ સમ બાની ॥

સુનત બચન પદ ગહિ સમુઝાએસિ । પ્રભુ પ્રતાપ બલ સુજસુ સુનાએસિ ॥
 નિસિ ન અનલ મિલ સુનુ સુકુમારી । અસ કહિ સો નિજ ભવન સિધારી ॥
 કહ સીતા બિધિ ભા પ્રતિફૂલા । મિલિહિ ન પાવક મિટિહિ ન સૂલા ॥
 દેખિઅત પ્રગટ ગગન અંગારા । અવનિ ન આવત એક ઉતારા ॥
 પાવકમય સસિ સ્રવત ન આગી । માનહું મોહિ જાનિ હતભાગી ॥
 સુનહિ બિનય મમ બિટપ અસોકા । સત્ય નામ કરુ હરુ મમ સોકા ॥
 નૂતન કિસલય અનલ સમાના । દેહિ અગિનિ જનિ કરહિ નિદાના ॥
 દેખિ પરમ બિરહા ફૂલ સીતા । સો છન કપિહિ કલપ સમ બીતા ॥

[દોહા ૧૨]

કપિ કરિ હૃદયં બિચાર દીન્હિ મુદ્રિકા ડારિ તબ ।
 જનુ અસોક અંગાર દીન્હિ હરષિ ઉઠિ કર ગહેઉ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

તબ દેખી મુદ્રિકા મનોહર । રામ નામ અંકિત અતિ સુંદર ॥
 ચકિત ચિતવ મુદરી પહિયાની । હરષ બિષાદ હૃદયં અકુલાની ॥
 જીતિ કો સકઇ અજય રઘુરાઈ । માયા તેં અસિ રચિ નહિં જાઈ ॥
 સીતા મન બિચાર કર નાના । મધુર બચન બોલેઉ હનુમાના ॥
 રામચંદ્ર ગુન બરનેં લાગા । સુનતહિં સીતા કર દુખ ભાગા ॥
 લાગી સુનેં શ્રવન મન લાઈ । આદિહુ તેં સબ કથા સુનાઈ ॥
 શ્રવનામૃત જેહિં કથા સુહાઈ । કહી સો પ્રગટ હોતિ કિન ભાઈ ॥
 તબ હનુમંત નિકટ ચલિ ગયઉ । ફિરિ બૈઠી મન બિસમય ભયઉ ॥
 રામ દૂત મૈં માતુ જાનકી । સત્ય સપથ કરુનાનિધાન કી ॥
 યહ મુદ્રિકા માતુ મૈં આની । દીન્હિ રામ તુમ્હ કહું સહિદાની ॥
 નર બાનરહિ સંગ કહુ કૈસેં । કહી કથા ભઇ સંગતિ જૈસેં ॥

[દોહા ૧૩]

કપિ કે બચન સપ્રેમ સુનિ ઉપજા મન બિસ્વાસ ।

જાના મન ક્રમ બચન યહ કૃપા સિંધુ કર દાસ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

હરિજન જાનિ પ્રીતિ ચિત ગાઢી । સજલ નયન પુલકાવલિ બાઢી ॥

બૂડત બિરહ જલિધ હનુમાના । ભયહુ તાત મો કહું જલજાના ॥

અબ કહુ કુસલ જાઉં બલિહારી । અનુજ સહિત સુખ ભવન ખરારી ॥

કોમલ ચિત કૃપાલ રઘુરાઈ । કપિ કેહિ હેતુ ધરી નિહુરાઈ ॥

સહજ બાનિ સેવક સુખ દાયક । કબહૂંક સુરતિ કરત રઘુનાયક ॥

કબહૂં નયન મમ સીતલ તાતા । હોઇહહિં નિરખિ સ્યામ મૂઢ ગાતા ॥

બચનુ ન આવ નયન ભરે બારી । અહહ નાથ હૌં નિપટ બિસારી ॥

દેખિ પરમ બિરહાકુલ સીતા । બોલા કપિ મૂઢ બચન બિનીતા

માતુ કુસલ પ્રભુ અનુજ સમેતા । તવ દુખ દુખી સુકૃપા નિકેતા ॥

જનિ જનની માનહુ જિયં ઊના । તુમ્હ તે પ્રમુ રામ કેં દૂના ॥

[દોહા ૧૪]

રઘુપતિ કર સંદેસુ અબ સુનુ જનની ધરિ ધીર ।

અસ કહિ કપિ ગદગદ ભયઉ ભરે બિલોચન નીર ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

કહેઉ રામ બિયોગ તવ સીતા । મો કહું સકલ ભયે બિપરીતા ॥

નવ તરુ કિસલ મનહૂં કૃસાનૂ । કાલનિસા સમ નિસિ સસિ ભાનૂ ॥

કુબલય બિપિન કુંત બન સરિસા । બારિદ તપત તેલ જનુ બરિસા ॥

જે હિત રહે કરત તેઇ પીરા । ઉરગ સ્વાસ સમ ત્રિબિધ સમીરા ॥

કહેહૂ તેં કછુ દુખ ઘટિ હોઈ । કાહિ કહૌં યહ જાન ન કોઈ ॥
 તત્વ પ્રેમ કર મમ અરુ તોરા । જાનત પ્રિયા એક મનુ મોરા ॥
 સો મનુ સદા રહત તોહિ પાહી । જાનુ પ્રીતિ રસુ એતનેહિ માહિં ॥
 પ્રભુ સંદેસુ સુનત બૈદેહી । મગન પ્રેમ તન સુધિ નહિં તેહી ॥
 કહ કપિ હૃદય ધીર ધરુ માતા । સુમિરુ રામ સેવક સુખદાતા ॥
 ઉર આનહુ રઘુપતિ પ્રભુતાઈ । સુનિ મમ બચન તજહુ કદરાઈ ॥

[દોહા ૧૫]

નિસિયર નિકર પતંગ સમ રઘુપતિ બાન કૃસાનુ ।

જનની હૃદય ધીર ધરુ જરે નિસાયર જાનુ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

જૌં રઘુબીર હોતિ સુધિ પાઈ । કરતે નહિં બિલંબુ રઘુરાઈ ॥
 રામ બાન રબિ ઉચે જાનકી । તમ બરુથ કહ જાતુધાન કી ॥
 અબહિં માતુ મૈં જાઉં લવાઈ । પ્રભુ આયસુ નહિં રામ દોહાઈ ॥
 કછુક દિવસ જનની ધરુ ધીરા । કપિન્હ સહિત અછંહિં રઘુબીર ॥
 નિસિયર મારિ તોહિ લૈ જૈહિં । તિહું પુર નારદાદિ જસુ ગૈહિં ॥
 હૈં સુત કપિ સબ તુમ્હહિ સમાના । જાતુધાન અતિ ભટ બલવાના ॥
 મોરેં હૃદય પરમ સંદેહા । સુની કાપી પ્રગટ કીન્હિ નિજ દેહા ॥
 કનક ભૂધરાકાર સરીરા । સમર ભયંકર અતિબલ બીરા ॥
 સીતા મન ભરોસ તબ ભયઉ । પુનિ લઘુ રૂપ પવનસુત લયઉ ॥

[દોહા ૧૬]

સુનુ માતા સખામૃગ નહિં બલ બુધ્ધિ બિસાલ ।
પ્રભુ પ્રતાપ તેં ગરુડહિ ખાઇ પરમ લઘુ બ્યાલ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

મન સંતોષ સુનત કપિ બાની । ભગતિ પ્રતાપ તેજ બલ સાની ॥
આસિષ દીન્હિ રામ પ્રિય જાના । હોહુ તાત બલ સીલ નિધાના ॥
અજર અમર ગુનનિધિ સુત હોહુ । કરહું બહુત રઘુનાયક છોહુ ॥
કરહું કૃપા પ્રભુ અસ સુનિ કાના । નિર્ભર પ્રેમ મગન હનુમાના ॥
બાર બાર નાએસિ પદ સીસા । બોલા બચન જોરિ કર કીસા ॥
અબ કૃતકૃત્ય ભયઉં મૈં માતા । આસિષ તવ અમોઘ બિખ્યાતા ॥
સુનહુ માતુ મોહિ અતિસય ભૂખા । લાગી દેખી સુંદર ફલ રૂખા ॥
સુનુ સુત કરહિં બિપિન રખવારી । પરમ સુભટ રજનીયર ભારી ॥
તિન્હ કર ભય માતા મોહિ નાહીં । જો તુમ્હ સુખ માનહુ મન માહીં ॥

[દોહા ૧૭]

દેખી બુદ્ધિ બલ નિપુન કાપી કહઉ જાનકીં જાહુ ।
રઘુપતિ ચરણ હૃદય ધરિ તટ મધુર ફલ ખાહુ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

ચલેઉ નાઈ સિરુ પૈઠેઉ બાગા । ફલ ખાએસિ તરુ તોરૈં લાગા ॥
રહે તહાં બહુ ભટ રખવારે । કછુ મારેસિ કછુ જાઇ પુકારે ॥

નાથ એક આવા કપિ ભારી । તેહિં અસોક બાટિકા ઉજારી ॥
 ખાએસિ ફલ અરુ બિપટ ઉપારે । રચ્છક મદિં મદિં મહિ ડારે ॥
 સુનિ રાવન પઠએ ભટ નાના । તિન્હહિ દેખિ ગર્જેઉ હનુમાના ॥
 સબ રજનીયર કપિ સંધારે । ગએ પુકારત કછુ અધમારે ॥
 પુનિ પઠયઉ તેહિં અચ્છ કુમારા । ચલા સંગ લૈ સુભટ અપારા ॥
 આવત દેખિ બિટપ ગહિ તર્જા । તાહિ નિપાતિ મહાધુનિ ગર્જા ॥

[દોહા ૧૮]

કછુ મારેસિ કછુ મદેસિ કછુ મિલએસિ ધરિ ધૂરિ ।
 કછુ પુનિ જાઈ પુકારે પ્રભુ મર્કટ બલ ભૂરિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

સુનિ સુત બધ લંકેસ રિસાના । પઠએસિ મેઘનાદ બલવાના ॥
 મારસિ જનિ સુત બાંધેસુ તાહી । દેખિઅ કપિહિ કહાં કર આહી ॥
 ચલા ઈંદ્રજિત અતુલિત જોધા । બંધુ નિધન સુનિ ઉપજા ક્રોધા ॥
 કપિ દેખા દારુન ભટ આવા । કટકટાઇ ગર્જા અરુ ધાવા ॥
 અતિ બિસાલ તરુ એક ઉપારા । બિરથ કીન્હ લંકેસ કુમારા ॥
 રહે મહાભટ તાકે સંગા । ગહિ ગહિ કપિ મદંઇ નિજ અંગા ॥
 તિન્હહિ નિપાતિ તાહિ સન બાજા । ભિરે જુગલ માનહૂં ગજરાજા ॥
 મુઠિકા મારિ ચઢા તરુ જાઈ । તાહિ એક છન મુરુછા આઈ ॥
 ઉઠિ બહોરિ કીન્હિસિ બહુ માયા । જીતિ ન જાઈ પ્રભંજન જાયા ॥

[દોહા ૧૯]

બ્રહ્મ અસ્ત્ર તેહિ સાંધા કપિ મન કીન્હ બિચાર ।

જૌ ન બ્રહ્મસર માનઉં મિહમા મિટઇ અપાર ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

બ્રહ્મબાન કપિ કહું તેહિં મારા । પરતિહું બાર કટકુ સંધારા ॥

તેહિં દેખા કપિ મુરુછિત ભયઉ । નાગપાસ બાંધેસિ લૈ ગયઉ ॥

જાસુ નામ જપિ સુનહુ ભવાની । ભવ બંધન કાટહિં નર ગ્યાની ॥

તાસુ દૂત કિ બંધ તરુ આવા । પ્રભુ કારજ લગિ કપિહિં બંધાવા ॥

કપિબંધન સુનિ નિસિયર ધાએ । કૌતુક લાગિ સભાં સબ આએ ॥

દસમુખ સભા દીખિ કપિ જાઈ । કહિ ન જાઈ કછુ અતિ પ્રભુતાઈ ॥

કર જોરેં સુર દિસિપ બિનીતા । ભૂકુટિ બિલોકત સકલ સભીતા ॥

દેખિ પ્રતાપ ન કપિ મન સંકા । જિમિ અહિગન મહું ગરુડ અસંકા ॥

[દોહા ૨૦]

કપિહિ બિલોકિ દસાનન બિહસા કહિ દુર્બાદ ।

સુતબધ સુરતિ કીન્હિ પુનિ ઉપજા હૃદયં બિષાદ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

કહ લંકેસ કવન તૈં કીસા । કેહિ કેં બલ ઘાલેહિ બન ખીસા ॥

કી ધૌં શ્રવન સુનેહિ નહિં મોહિ । દેખઉં અતિ અસંક સઠ તોહી ॥

મારે નિસિયર કેહિં અપરાધા । કહુ સઠ તોહિ ન પ્રાન કઇ બાધા ॥

સુનુ રાવન બ્રહ્માંડ નિકાયા । પાઇ જાસુ બલ બિરચતિ માયા ॥

જાકે બલ બિરંચિ હરિ ઈસા । પાલત સૃજત હરત દસસીસા ॥
 જા બલ સીસ ધરત સહસાનન । અંડકોસ સમેત ગિરિ કાનન ॥
 ધરઇ જો બિબિધ દેહ સુરત્રાતા । તુમ્હ સે સઠન્હ સિખાવનુ દાતા ॥
 હર કોદંડ કઠિન જેહિં ભંજા । તેહિ સમેત નૃપ દલ મદ ગંજા ॥
 ખર દૂષન ત્રિસિરા અરુ બાલી । બધે સકલ અતુલિત બલસાલી ॥

[દોહા ૨૧]

જાકે બલ લવલેસ તેં જિતેહુ ચરાચર ઝારિ ।
 તાસુ દૂત મૈં જા કરિ હરિ આનેહુ પ્રિય નારિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

જાનઉં મૈં તુમ્હારિ પ્રભુતાઈ । સહસબાહુ સન પરી લરાઈ ॥
 સમર બાલિ સન કરિ જસુ પાવા । સુનિ કપિ બચન બિહસિ બિહરાવા ॥
 ખાયઉં ફલ પ્રભુ લાગી ભૂખા । કપિ સુભાવ તેં તોરેઉં રૂખા ॥
 સબકે દેહ પરમ પ્રિય સ્વામી । મારહિં મોહિ કુમારગ ગામી ॥
 જિન્હ મોહિ મારા તે મૈં મારે । તેહિ પર બાંધેઉં તનયં તુમ્હારે ॥
 મોહિ ન કછુ બાંધે કઇ લાજા । કીન્હ ચહઉં નિજ પ્રભુ કર કાજા ॥
 બિનતી કરઉં જોરિ કર રાવન । સુનહુ માન તજિ મોર સિખાવન ॥
 દેખહુ તુમ્હુ નિજ કુલહિ બિચારી । ભ્રમ તજિ ભજહુ ભગત ભય હારી ॥
 જાકે ડર અતિ કાલ ડેરાઈ । જો સુર અસુર ચરાચર ખાઈ ॥
 તસોં બચરુ કબહૂં નહિં કીજૈ । મોરે કહે જાનકી દીજૈ ॥

[દોહા ૨૨]

પ્રનતપાલ રઘુનાયક કરુના સિંધુ ખરારિ ।
ગએ સરન પ્રભુ રાખિહૈં તવ અપરાધ બિસારિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

રામ ચરણ પંકજ ઉર ધરહૂ । લંકા અચલ રાજુ તુમ્હ કરહૂ ॥
રિષિ પુલસ્તિ જસુ બિમલ કલંકા । તેહિ સસિ મહું જનિ હોહુ કલંકા ॥
રામ નામ બિનુ ગિરા ન સોહા । દેખુ બિચારી ત્યાગિ મદ મોહા ॥
બસન હીન નહિં સોહ સુરારી । સબ ભૂષન ભૂષિત બર નારી ॥
રામ બિમુખ સંપતિ પ્રભુતાઈ । જાઈ રહી પાઈ બિનુ પાઈ ॥
સજલ મૂલ જિન્હ સરિતન્હ નાહીં । બરષિ ગએ પુનિ તબહિં સુખાહીં ॥
સુનુ દસકંઠ કહઉં પન રોપી । બિમુખ રામ ત્રાતા નહિં કોપી ॥
સંકર સહસ બિખ્નુ અજ તોહી । સકહિં ન રાખિ રામ કર દ્રોહી ॥

[દોહા ૨૩]

મોહમૂલ બહુ સૂલ પ્રદ ત્યાગહુ તમ અભિમાન ।

ભજહુ રામ રઘુનાયક કૃપા સિંધુ ભગવાન ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

જદપિ કહી કપિ અતિ હિત બાની । ભગતિ બિબેક બિરતિ નય સાની ॥
બોલા બિહસિ મહા અભિમાની । મિલા હમહિ કપિ ગુર બડ ગ્યાની ॥

મૃત્યુ નિકટ આઈ ખલ તોહી । લાગેસિ અધમ સિખાવન મોહી ॥
 ઉલટા હોઈહિ કહ હનુમાના । મતિભ્રમ તોર પ્રગટ મૈં જાના ॥
 સુનિ કપિ બચન બહુત ખિસિઆના । બેગિ ન હરહુ મૂઢ કર પ્રાના ॥
 સુનત નિસાયર મારન ધાયે । સચિવન્હ સહિત બિભીષનુ આયે ॥
 નાઇ સીસ કરિ બિનય બહૂતા । નીતિ બિરોધ ન મારિઅ દૂતા ॥
 આન દંડ કછુ કરિઅ ગોસાઈ । સબહીં કહા મંત્ર ભલ ભાઈ ॥
 સુનત બિહસિ બોલા દસકંધર । અંગ ભંગ કરિ પઠઇઅ બંદર ॥

[દોહા ૨૪]

કપિ કેં મમતા પૂછ પર સબહિ કહઉં સમુઝાઇ ।
 તેલ બોરિ પટ બાંધિ પુનિ પાવક દેહુ લગાઇ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

પૂછ હીન બાનર તહૈં જાઇહિ । તબ સઠ નિજ નાથહિ લઇ આઇહિ ॥
 જિન્હ કે કીન્હિસિ બહુત બઝાઇ । દેખઉં મૈં તિન્હ કે પ્રભુતાઇ ॥
 બચન સુનત કપિ મન મુસુકાના । ભઇ સહાય સારદ મૈં જાના ॥
 જાતુધાન સુનિ રાવન બચના । લાગે રચૈં મૂઢ સોઇ રચના ॥
 રહા ન નગર બસન ધૃત તેલા । બાઢી પૂંછ કીન્હ કપિ ખેલા ॥
 કૌતુક કહૈં આયે પુરબાસી । મારહિં ચરન કરહિં બહુ હાંસી ॥
 બાજહિં ઢોલ દેહિં સબ તારી । નગર ફેરિ પુનિ પૂંછ પ્રજારી ॥
 પાવક જરત દેખિ હનુમંતા । ભયઉ પરમ લઘુરૂપ તુરંતા ॥
 નિબુકિ ચઢેઉ કપિ કનક અટારીં । ભઇ સભીત નિસાયર નારીં ॥

[દોહા ૨૫]

હરિ પ્રેરિત તેહિ અવસર ચલે મરુત ઉનયાસ ।

અદ્રહાસ કરિ ગર્જા કપિ બઢિ લાગ અકાસ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

દેહ બિસાલ પરમ હરુઆઈ । મંદિર તેં મંદિર ચઢ ધાઈ ॥

જરઈ નગર ભા લોગ બિહાલા । ઝપટ લપટ બહુ કોટિ કરાલા ॥

તાત માતુ હા સુનિઅ પુકારા । એહિ અવસર કો હમ હિ ઉબારા ॥

હમ જો કહા ચહ કપિ નહિં કોઈ । બાનર રૂપ ધરેં સુર કોઈ ॥

સાધુ અવગ્યા કર ફલુ ઐસા । જરઈ નગર અનાથ કર જૈસા ॥

જારા નગરુ નિમિષ એક માહીં । એક બિભીષન કર ગૃહ નાહીં ॥

તા કર દૂત અનલ જેહિં સિરિજા । જરા ન સો તેહિ કારન ગિરિજા ॥

ઉલટિ પલટિ લંકા સબ જારી । ફટિ પરા પુનિ સિંધુ મઝારી ॥

[દોહા ૨૬]

પૂંછ બુઝાઈ ખોઈ શ્રમ ધરિલધુ રૂપ બહોરિ ।

જનક સુતા કેં આગે ઠાઢ ભયઉં કર જોરિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

માતુ મોહિ દીજે કછુ ચીન્હા । જૈસેં રઘુનાયક મોહિ દીન્હા ॥

ચૂડામનિ ઉતારિ તબ દયઉ । હરષ સમેત પવનસુત લયઉ ॥

કહેહુ તાત અસ મોર પ્રનામા । સબ પ્રકાર પ્રભુ પૂરનકામા ॥

દીન દયાલ બિરિદુ સંભારી । હરહુ નાથ મમ સંકટ ભારી ॥
 તાત સકસુત કથા સુનાયેહુ । બાન પ્રતાપ પ્રભુહિ સમુઝાયેહુ ॥
 માસ દિવસ મહું નાથ ન આવા । તૌ પુનિ મોહિ જિઅત નહિં પાવા ॥
 કહુ કપિ કેહિ બિધિ રાખૌ પ્રાના । તમ્હૂ તાત કહત અબ જાના ॥
 તોહિ દેખિ સીતલિ ભઇ છાતી । પુનિ મો કહું સોઇ દિનુ સો રાતી ॥

[દોહા ૨૭]

જનકસુતહિ સમુઝાઇ કરિ બહુ બિધિ ધીરજુ દીન્હ ।
 ચરન કમલ સિરુ નાઇ કપિ ગવનુ રામ પહિં કીન્હ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

ચલત મહાધુનિ ગજેસિ ભારી । ગર્ભ સવહિં સુનિ નિસિચર નારી ॥
 નાધિ સિંધુ એહિ પારહિ આવા । સબદ કિલિકિલા કપિન્હ સુનાવા ॥
 હરષે સબ બિલોકિ હનુમાના । નૂતન જન્મ કપિન્હ તબ જાના ॥
 મુખ પ્રસન્ન તન તેજ બિરાજા । કીન્હેસિ રામચંદ્ર કર કાજા ॥
 મિલે સકલ અતિ ભયે સુખારી । તલફત મીન પાવ જિમિ બારી ॥
 ચલે હરષિ રધુનાયક પાસા । પૂંછત કહત નવલ ઇતિહાસા ॥
 તબ મધુબન ભીતર સબ આયે । અંગદ સંમત મધુ ફલ ખાયે ॥
 રખવારે જબ બરજન લાગે । મુષ્ટિ પ્રહાર હનત સબ ભાગે ॥

[દોહા ૨૮]

જાઇ પુકારે તે સબ બન ઉજાર જુબરાજ ।
 સુનિ સુગ્રીવ હરષ કપિ કરિ આયે પ્રભુ કાજ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

જૌં ન હોતિ સીતા સુધિ પાઈ । મધુબન કે ફલ સકહિં કિ ખાઈ ॥
 એહિ બિધિ મન બિચાર કર રાજા । આઈ ગએ કપિ સહિત સમાજા ॥
 આઈ સબન્હિ નાવા પદ સીસા । મિલેઉ સબન્હિ અતિ પ્રેમ કપીસા ॥
 પૂંછી કુસલ કુસલ પદ દેખી । રામ કૃપાં ભા કાજુ બિસેષી ॥
 નાથ કાજુ કીન્હેઉ હનુમાના । રાખે સકલ કપિન્હ કે પ્રાના ॥
 સુનિ સુગ્રીવ બહુરિ તેહિ મિલેઉ । કપિન્હ સહિત રઘુપતિ પહિં ચલેઉ ॥
 રામ કપિન્હ જબ આવત દેખા । કિએં કાજુ મન હરષ બિસેષા ॥
 ફટિક સિલા બૈઠે દ્રૌ ભાઈ । પરે સકલ કપિ ચરનન્હિ જાઈ ॥

[દોહા ૨૯]

પ્રીતિ સહિત સબ ભેટે રઘુપતિ કરુના પુંજ ।

પૂંછી કુસલ નાથ અબ કુસલ દેખિ પદ કંજ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

જામવંત કહ સુનુ રઘુરાયા । જા પર નાથ કરહુ તુમ્હુ દાયા ॥
 તાહિ સદા સુભ કુસલ નિરંતર । સુર નર મુનિ પ્રસન્ન તા ઊપર ॥
 સોઈ બિજઈ બિનઈ ગુનસાગર । તાસુ સુજસુ ત્રૈલોક ઉજાગર ॥
 પ્રભુ કીં કૃપા ભયઉ સબુ કાજૂ । જન્મ હમાર સફલ ભા આજૂ ॥
 નાથ પવનસુત કીન્હિ જો કરની । સહસહું મુખ ન જાઈ સો બરની ॥
 પવનતનય ચરિત સુહાએ । જામવંત રઘુપતિહિ સુનાએ ॥

સુનત કૃપાનિધિ મન અતિ ભાએ । પુનિ હનુમાન હરષિ હિયં લાએ ॥

કહહુ તાત કેહિ ભાંતિ જાનકી । રહતિ કરતિ રચ્છા સ્વપ્રાન કી ॥

[દોહા ૩૦]

નામ પાહરૂ દિવસ નિસિ ધ્યાન તુમ્હાર કપાટ ।

લોચન નિજપદ જંત્રિત જાહિં પ્રાન કેહિં બાટ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

ચલત મોહિ ચૂડામનિ દીન્હી । રઘુપતિ હૃદયં લાઇ સોઇ લીન્હી ॥

નાથ જુગલ લોચન ભરિ બારી । બચન કહે કછુ જનકકુમારી ॥

અનુજ સમત ગહેહુ પ્રભુ ચરના । દીન બંધુ પ્રનતારતિ હરના ॥

મન કમ બચન ચરન અનુરાગી । કેહિં અપરાધ નાથ હૌં ત્યાગી ॥

અવગુન એક મોર મૈં માના । બિહુરત પ્રાન ન કીન્હ પયાના ॥

નાથ સો નયનન્હિ કો અપરાધા । નિસરત પ્રાન કરહિં હઠિ બાધા ॥

બિરહ અગિનિ તનુ તૂલ સમીરા । સ્વાસ જરઇ છન માહિં સરીરા ॥

નય સ્રવહિં જલુ નિજ હિત લાગી । જરૈં ન પાવ દેહ બિરહાગી ॥

સીતા કે અતિ બિપતિ બિસાલ । બિનહિં કહેં ભલિ દીનદયાલા ॥

[દોહા ૩૧]

નિમિષ નિમિષ કરુનાનિધિ જાહિં કલપ સમ બીતિ ।

બેગિ ચલિઅ પ્રભુ આનિઅ ભુજ બલ ખલ દલ જીતિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

સુનિ સીતા દુખ પ્રભુ સુખ અચના । ભરિ આચે જલ રાજિવ નયના ॥
 બચન કાયેં મન મમ ગતિ જાહી । સપનેહું બૂઝિય બિપતિ કિ તાહી ॥
 કહ હનુમંત બિપતિ પ્રભુ સોઈ । જબ તવ સુમિરન ભજન ન હોઈ ॥
 કેતિક બાત પ્રભુ જાતુધાન કી । રિપુહિ જીતિ આનિબી જાનકી ॥
 સુનુ કપિ તોહિ સમાન ઉપકારી । નહિં કોઉ સુર નર મુનિ તનુધારી ॥
 પ્રતિ ઉપકાર કરોં કા તોરા । સનમુખ હોઈ ન સકત મન મોરા ॥
 સુનુ સત તોહિ ઉરિન મૈં નાહીં । દેખેઉં કરિ બિચાર મન માહીં ॥
 પુનિ પુનિ કપિહિ ચિતવ સુરત્રાતા । લોચન નીર પુલક અતિ ગાતા ॥

[દોહા ૩૨]

સુનિ પ્રભુ બચન બિલોકિ મુખ ગાત હરષિ હનુમંત ।

ચરન પરેઉ પ્રમાકુલ ત્રાહિ ત્રાહિ ભગવંત ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

બાર બાર પ્રભુ ચહઈ ઉઠાવા । પ્રેમ મગન તેહિ ઉઠબ ન ભાવા ॥
 પ્રભુ કર પંકજ કપિ કેં સીસા । સુમિરિ સો દસા મગન ગૌરીસા ॥
 સાવધાન મન કરિ પુનિ સંકર । લાગે કહન કથા અતિ સુંદર ॥
 કપિ ઉઠાઈ પ્રભુ હૃદયે લગાવા । કર ગહિ પરમ નિકટ બૈઠાવા ॥
 કહુ કપિ રાવન પાલિત લંકા । કેહિ બિધિ દહેઉ દુર્ગ અતિ બંકા ॥
 પ્રભુ પ્રસન્ન જાના હનુમાના । બોલા બચન બિગત અભિમાના ॥
 સાખામૃગ કૈ બડિ મનુસાઈ । સાખા તેં સાખા પર જાઈ ॥
 નાધિ સિંધુ હાટકપુર જારા । નિસિચર ગન બધિ બિપિન ઉજારા ॥

સો સબ તવ પ્રતાપ રઘુરાઈ । નાથ ન કહૂ મોરિ પ્રભુતાઈ ॥

[દોહા ૩૩]

તા કહૂં પ્રભુ કહુ અગમ નહિં જા પર તુમ્હ અનુકૂલ ।

તવ પ્રભાવ બડવાનલહિ જારિ સકઇ ખલુ તૂલ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

નાથ ભગતિ અતિ સુખદાયની । દેહુ કૃપા કરિ અનપાયની ॥

સુનિ પ્રભુ પરમ સરલ કપિ બાની । એમવસ્તુ તબ કહેઉ ભવાની ॥

ઉમા રામ સુભાઉ જેહિં જાના । તાહિ ભજનુ તજિ ભાવ ન આના ॥

યહ સંબાદ જાસુ ઉર આવા । રઘુપતિ ચરન ભગતિ સોઇ પાવા ॥

સુનિ પ્રભુ બચન કહિં કપિબુંદા । જય જય જય કૃપાલ સુખકંદા ॥

તબ રઘુપતિ ચરન ભગતિ સોઇ પાવા । કહા ચલેં કર કરહુ બનાવા ॥

અબ બિલંબુ કેહિ કારન કીજે । તુરત કપિન્હ કહૂં આયસુ દીજે ॥

કૌતુક દેખિ સુમન બહુ બરષી । નભ તેં ભવન ચલે સુર હરષી ॥

[દોહા ૩૪]

કપિપતિ બેગિ બોલાએ આએ જૂથપ જૂથ ।

નાના બરન અતુલ બલ બાનર ભાલુ બરૂથ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

પ્રભુ કર પંકજ નાવહિં સીસા । ગર્જહિં ભાલુ મહાબલ કીસ ॥

દેખી રામ સકલ કપિ સેના । ચિતઇ કૃપા કરિ રજિવ નૈના ॥

રામ કૃપા બલ પાછ કપિંદા । ભયે પચ્છજુત મનહું ગિરિંદા ॥
 હરષિ રામ તબ કીન્હ પયાના । સગુન ભયે સુંદર સુભ નાના ॥
 જાસુ સકલ મંગલમય કીતી । તાસુ પયાન સગુન યહ નીતી ॥
 પ્રભુ યાન જાના બૈદેહી । ફરકિ બામ અંગ જનુ કહિ દેહી ॥
 જોઇ જોઇ સગુન જાનકિહિ હોઇ । અસગુન ભયઉ રાવનહિ સોઇ ॥
 ચલા કટકુ કો બરને પારા । ગર્જહિ બાનર ભાલુ અપારા ॥
 નખ આયુધ ગિરિ પાદપધારી । ચલે ગગન મહિ ઇચ્છાચારી ॥
 કેહરિનાદ ભાલુ કપિ કરહી । ડગમગાહિ દિગ્ગજ ચિક્કરહી ॥
 છં – ચિક્કરહિ દિગ્ગજ ડોલ મહિ ગિરિ લોલ સાગર ખરભરે ।
 મન હરષ સભ ગંધર્વ સુર મુનિ નાગ કિંનર દુખ ટરે ॥
 કટકટહિ મર્કટ બિકટ ભટ બહુ કોટિ કોટિન્હ ધાવહી ।
 જય રામ પ્રબલ પ્રતાપ કોસલાથ ગુન ગાહી ॥ ૧ ॥
 સહિ સક ન ભાર ઉદાર અહિપતિ બાર બાહિ મોહઈ ।
 ગહ દસન પુનિ કમઠ પૃષ્ઠ કઠોર સો કિમિ સોહઈ ॥
 રઘુબીર રુચિર પ્રયાન પ્રસ્થિતિ જાનિ પરમ સુહાવની ।
 જનુ કમઠ ખર્પર સર્પરાજ સો લિખત અભિચલ પાવની ॥ ૨ ॥

[દોહા ૩૫]

એહિ બિધિ જાઇ કૃપાનિધિ ઉતરે સાગર તીર ।
 જહં તહં લાગે ખાન ફલ ભાલુ બિપુલ કપિ બીર ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી
 દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

ઉહાં નિસાયર રહિં સસંકા । જબ તેં જારિ ગયઉ કપિ લંકા ॥
 નિજ નિજ ગૃહં સબ કહિં બિચાર । નહિં નિસિયર કુલ કેર ઉબારા ॥
 જાસુ દૂત બલ બરનિ ન જાઈ । તેહિ આચેં પુર કવન ભલાઈ ॥
 દૂતિન્હ સન સુનિ પુજન બાની । મંદોદરી અધિક અકુલાની ॥
 રહસિ જોરિ કર પતિ પગ લાગી । બોલી બચન નીતિ રસ પાગી ॥
 કંત કરષ હરિ સન પરિંહરહૂ । મોર કહા અતિ હિત હિયં ધરહૂ ॥
 સમઝત જાસુ દૂત કઇકરની । સ્રવહિં ગર્ભ રજનીયર ધરની ॥
 તા઼ુ નારિ નિજ સિયવ બોલાઈ । પઠવહુ કંત જો ચહહુ ભલાઈ ॥
 તવ કુલ કમલ બિપિન દુખદાઈ । સીતા સીત નિસા સમ આઈ ॥
 સુનહુ નાથ સીતા બિનુ દીન્હેં । હિત ન તુમ્હાર સંભુ અજ કીન્હેં ॥

[દોહા ૩૬]

રામ બાન અહિ ગન સરિસ નિકર નિસાયર ભેક ।

જબ લગિ ગ્રસત ન તબ લગિ જતનુ કરહુ તજિ ટેક ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

શ્રવન સુની સઠ તા કરિ બાની । બિહસા જગત બિદિત અભિમાની ॥
 સભય સુભાઉ નારિ કર સાચા । મંગલ મહું ભય મન કર સાચા ॥
 જોં આવઇ મર્કટ કટકાઈ । જિઅહિં બિચારે નિસિયર ખાઈ ॥
 કંપહિં લોકપ જાકીં ત્રાસા । તાસુ નારિ સભીત બડિ હાસા ॥
 અસ કહિ બિહસિ તાહિ ઉર લાઈ । ચલેઉ સભાં મમતા અધિકાઈ ॥
 મંદોદરી હૃદયં કર ચિંતા । ભયઉ કંત પર બિધિ બિપરીતા ॥

બૈઠેઉ સભાં ખબરિ અસિ પાઈ । સિંધુ પાર સેના સબ આઈ ॥
 બૂઝેસિ સચિવ ઉચિત મત કહહૂ । તે સબ હૈસે મષ્ટ કરિ રહહૂ ॥
 જિતેહુ સુરાસુર તબ શ્રમ નાહીં । નર બાનર કેહિ લેખે માહીં ॥

[દોહા ૩૭]

સચિવ બૈદ ગુર તીનિ જૌં પ્રિય બોલહિં ભય આસ ।
 રાજ ધર્મ તન તીન કર હોઇ બેગહીં નાસ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

સોઇ રાવન કહૂં બની સહાઈ । અસ્તુતિ કરહિં સુનાઇ સુનાઈ ॥
 અવસર જાનિ બિભીષનુ આવા । ભ્રાતા ચરન સીસુ તેહિં નાવા ॥
 પુનિ સિરુ નાઇ બૈઠ નિજ આસન । બોલા બચન પાઈ અનુસાસન ॥
 જૌ કૃપાલ પૂંછિહુ મોહિ બાતા । મતિ અનુ રૂપ કહઉં હિત તાતા ॥
 જો આપન ચાહૈ કલ્યાના । સુજસુ સુમતિ સુભ ગતિ સુખ નાના ॥
 સો પરનારિ લિલાર ગોસાઈ । તજઉ ચઉચિ કે ચંદ કિ નાઈ ॥
 ચૌદહ ભુવન એક પિ હોઈ । ભૂતદ્રોહ તિષ્ઠઇ નહિં સોઈ ॥
 ગુન સાગર નાગર નર જોઉ । અલપ લોભ ભલ કહઇ ન કોઉ ॥

[દોહા ૩૮]

કામ ક્રોધ મદ લોભ સબ નાથ નરક કે પંથ ।
 સબ પરિહરિ રઘુબીરહિ ભજહુ ભજહિં જેહિ સંત ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

તાત રામ નહિં નર ભૂપાલા । ભુવનેસ્વર કાલહુ કર કાલા ॥
 બ્રહ્મ અનામય અજ ભગવંતા । બ્યાપક અજિત અનાદિ અનંતા ॥
 ગો દ્વિજ ઘેનુ દેવ હિતકારી । કૃપા સિંધુ માનુષ તનુધારી ॥
 જન રંજન ભંજન ખલ બ્રાતા । બેદ ધર્મ રચ્છક સુનુ ભ્રાતા ॥
 તાહિ બચરુ તજિ નાઇઅ માથા । પ્રનતારતિ ભંજન રઘુનાથા ॥
 દેહુ નાથ પ્રભુ કહું બૈદેહી । ભજહુ રામ બિનુ હેતુ સનેહી ॥
 સરન ગચેં પ્રભુ તાહુ ન ત્યાગા । બિસ્વ દ્રોહ કૃત અધ જેહિ લાગા ॥
 જાસુ નામ ત્રય તાપ નસાવન । સોઇ પ્રભુ પ્રગટ સમુઝુ જિયેં રાવન ॥

[દોહા ૩૯ (ક)]

બાર બાર પદ લાગઉં બિનય કરઉં દસસીસ ।
 પરિહરિ માન મોહ મદ ભજહુ કોસલાધીસ ॥

[દોહા ૩૯ (ખ)]

મુનિ પુલસ્તિ નિજ સિધ્ધ સન કહિ પઠઈ યહ બાત ।
 તુરત સો મૈં પ્રભુ સન કહી પાઇ સુઅવસરુ તાત ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

માલ્યવંત અતિ સચિવ સયાના । તાસુ બચન સુનિ અતિ સુખ માના ॥
 તાત અનુજ તવ નીતિ બિભૂષન । સો ઉર ધરહુ જો કહત બિભીષન ॥
 રિપુ ઉતકરષ કહત સઠ દોઊ । દૂરિ ન કરહુ ઇહાં હઇ કોઊ ॥
 માલ્યવંત ગૃહ ગયઉ બહોરી । કહઇ બિભીષનુ પુનિ કર જોરી ॥

સુમતિ કુમતિ સબ કેં ઉર રહહીં । નાથ પુરાન નિગમ અસ કહહીં ॥
 જહાં સુમતિ તહ્ સંપતિ નાના । જહાં કુમતિ તહ્ બિપતિ નિદાના ॥
 તવ ઉર કુમતિ બસી બિપરીતા । હિત અનહિત માનહુ રિપુ પ્રીતા ॥
 કલરાતિ નિસિચર કુલ કેરી । તેહિ સીતા પર પ્રીતિ ઘનેરી ॥

[દોહા ૪૦]

તાત ચરન ગહિ રાખહુ મોર ફુલાર ।
 સીતા દેહુ રામ કહું અહિત ન હોઇ તુમ્હાર ॥
 મંગલ ભવન અમંગલ હારી
 દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી
 બુધ પુરાન શ્રતિ સંમત બાની । કહી બિભીષન નીતિ બખાની ॥
 સુનત દસાનન ઉઠા રિસાઈ । ખલ તોહિ મૃત્યુ અબ આઈ ॥
 જિઅસિ સદા સઠ મોર જિઆવા । રિપુ કર પચ્છ મૂઢ તોહિ ભાવા ॥
 કહસિ ન ખલ અસ કો જગ માહીં । ભુજ બલ જાહિ જિતા મૈં નાહીં ॥
 મમ પુર બસિ તપસિન્હ પર પ્રીતી । સઠ મિલુ જાઇ તિન્હહિ કહુ નીતી ॥
 અસ કહિ કીન્હેસિ ચરન પ્રહારા । અનુજ ગહે પદ બારહિં બારા ॥
 ઉમા સંત કઇ ઇહઇ બડાઈ । મંદ કરત જો કરઇ ભલાઈ ॥
 તુમ્હ પિતુ સરિસ ભલેહિં મોહિ મારા । રામુ ભજેં હિત નાથ તુમ્હારા ॥
 સચિવ સંગ લૈ નભ પથ ગયઉ । સબહિ સુનાઇ કહત અસ ભયઉ ॥

[દોહા ૪૧]

રામુ સત્યસંકલ્પ પ્રભુ સભા કાલબસ તોરિ ।

મૈં રઘુબીર સરન અબ જાઉં દેહુ જનિ ખોરિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

અસ કહિ ચલા બિભીષનુ જબહીં । આયૂહીન ભયે સબ તબહીં ॥

સાધુ અવગ્યા તુરત ભવાની । કર કલ્યાન અખિલ કૈ હાની ॥

રાવન જબહિં બિભીષન ત્યાગા । ભયઉ બિભવ બિનુ તબહિં અભાગા ॥

ચલેઉ હરષિ રઘુનાયક પાહીં । કરત મનોરથ બહુ મન માહીં ॥

દેખિહઉ જાઇ ચરન જલજાતા । અરુન મૃદુલ સેવક સુખદાતા ॥

જે પદ પરસિ તરિ રિષિનારી । દંડક કાનન પાવનકારી ॥

જે પદ જનકસુતાં ઉર લાયે । કપટ કુરંગ સંગ ધર ધાયે ॥

હર ઉર સર સરોજ પદ જેઈ । અહોભાગ્ય મૈં દેખિહઉં તેઈ ॥

[દોહા ૪૨]

જિન્હ પાયન્હ કે પાદુકન્હિ ભરતુ રહે મન લાઇ ।

તે પદ આજુ બિલોકિહઉં ઇન્હ નયનન્હિ જાઇ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

એહિ બિધિ કરત સપ્રેમ બિચારા । આયઉ સપદિ સિંધુ એહિં પારા ॥

કપિન્હ બિભીષન આવત દેખા । જાના કોઉ રિપુ દૂત બિસેષા ॥

તાહિ રાખિ કપીસ પહિં આયે । સમાચાર સબ તાહિ સુનાયે ॥

કહ સુગ્રીવ સુનહુ રઘુરાઈ । આવા મિલન દસાનન ભાઈ ॥

કહ પ્રભુ સખા બૂઝિયૈ કાહા । કહઇ કપીસ સુનહુ નરનાહા ॥

જાનિ ન જાઇ નિસાયર માયા । કામરૂપ કેહિ કારન આયા ॥
 ભેદ હમાર લેન સઠ આવા । રાખિઅ બાંધિ મોહિ અસ ભાવા ॥
 સખા નીતિ તુમ્હ નીકિ બિચારી । મમ પન સરનાગત ભયહારી ॥
 સુનિ પ્રભુ બચન હરષ હનુમાના । સરનાગત બચ્છલ ભગવાના ॥

[દોહા ૪૩]

સરનાગત કહું જે તજહિં અનહિત અનુમાનિ ।
 તે નર પાવૈંર પાપમય તિજ્હહિ બિલોકત હાનિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

કોટિ બિપ્ર બધ લાગહિં જાહૂ । આચેં સરન તજઉં નહિં તાહૂ ॥
 સનમુખ હોઇ જીવ મોહિ જબહીં । જન્મકોટિ અધ નાસહિં તબહીં ॥
 પાપવંત કર સહજ સુભાગી । ભજનુ મોર તેહિ ભાવ ન કાગી ॥
 જૌં પૈ દુષ્ટ હૃદયેં સોઇ હોઇ । મોરેં સનમુખ આવ કિ સોઇ ॥
 નિર્મલ મન જન સો મોહિ પાવા । મોહિ કપટ છલ છિદ્ર ન ભાવા ॥
 ભેદ લેન પઠવા દસસીસા । તબહું ન કછુ ભય હાનિ કપીસા ॥
 જગ મહું સખા નિસાયર જેતે । લછિમનુ હનઇ નિમિષ મહું તેતે ॥
 જૌં સભીત આવા સરનાઇં । રખિહઉં તાહિ પ્રાન કી નાઇં ॥

[દોહા ૪૪]

ઉભય ભાંતિ તેહિ આનહુ હંસિ કહ કૃપાનિકેત ।
 જય કૃપાલ કહિ કપિ ચલે અંગદ હનૂ સમેત ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

સાદર તેહિ આગે કરિબાનર । ચલે જહાં રઘુપતિ કરુનાકર ॥
 દૂરિહિ તે દેખે દ્વૈ ભ્રાતા । નયનાનંદ દાનકે દાતા ॥
 બહુરિ રામ છબિધામ બિલોકી । રહેઉ ઠટુકિ એકટક પલ રોકી ॥
 ભુજ પ્રલંબ કંજારુન લોચન । સ્યામલ ગાત પ્રનત ભય મોચન ॥
 સિંધ કંધ આયત ઉર સોહા । આનન અમિત મદન મન મોહા ॥
 નયન નીર પુલકિત અતિ ગાતા । મન ધરિ ધીર કહી મૂઢ બાતા ॥
 નાથ દસાનન કર મૈ ભ્રાતા । નિસિયર બંસ જનમ સુરત્રાતા ॥
 સહજ પાપપ્રિય તામસ દેહા । જથા ઉલૂકહિ તમ પર નેહા ॥

[દોહા ૪૫]

શ્રવન સુજસુ સુનિ આયઉં પ્રભુ ભંજન ભવ ભીર ।

ત્રાહિ ત્રાહિ આરતિ હરન સરન સુખદ રઘુબીર ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

અસ કહિ કરત દંડવત દેખા । તુરત ઉઠે પ્રભુ હરષ બિસેષા ॥
 દીન બચન સુનિ પ્રભુ મન ભાવા । ભુજ બિસાલ ગહિ હૃદય લગાવા ॥
 અનુજ સહિત મિલિ ઢિગ બૈઠારી । બોલે બચન ભગત ભયહારી ॥
 કહુ લંકેસ સહિત પરિવારા । કુસલ કુઠાહર બાસ તુમ્હારા ॥
 ખલ મંડલી બસહુ દિનુ રાતી । સખા ધરમ નિબહઇ કેહિ ભાંતી ॥
 મૈ જાનઉં તુમ્હારિ સબ રીતી । અતિ નય નિપુન ન ભાવ અનીતી ॥

બરુ ભલ બાસ નરક કર તાતા । દુષ્ટ સંગજનિ દેઇ બિધાતા ॥
અબ પદ દેખિ કુસલ રઘુરાયા । જૌં તુમ્હ કીન્હિ જાનિ જન દાયા ॥

[દોહા ૪૬]

તબ લગિ કુસલ ન જીવ કહું સપને હું મન બિશ્રામ ।
જબ લગિ ભજત ન રામ કહું સોક ધામ તજિ કામ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

તબ લગિ હૃદય બસત ખલ નાના । લોભ મોહ મચ્છર મદ માના ॥
જબ લગિ ઉર ન બસત રઘુનાથા । ધરેં ચાપ સાયક કટિ ભાથા ॥
મમતા તરુન તમી અંધિઆરી । રાગ દ્વેષ ઉલક સુખકારી ॥
તબ લગિ બસતિ જીવ મન માહીં । જબ લગિ પ્રભુ પ્રતાપ રબિ નાહીં ॥
અબ મૈં કુસલ મિટે ભય ભારે । દેખિ રામ પદ કમલ તુમ્હારે ॥
તુમ્હ કૃપાલ જા પર અનુકૂલા । તાહિ ન બ્યાપ ત્રિબિધ ભવ સૂલા ॥
મૈં નિસિચર અતિ અધમ સુભાગી । સુભ આચરનુ કીન્હ નહિં કાગી ॥
જાસુ રૂપ મુનિ ધ્યાન ન આવા । તેહિં પ્રભુ હરષિ હૃદય મોહિ લાવા ॥

[દોહા ૪૭]

અહોભાગ્ય મમ અમિત અતિ રામ કૃપા સુખ પુંજ ।
દેખેઉં નયન બિરંચિ સિવ સેવ્ય જુગલ પદ કંજ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

સુનહુ સખા નિજ કહઉં સુભાગી । જાન ભુસુંડિ સંભુ ગિરિજાગી ॥

જૌં નર હોઇ ચરાચર દ્રોહી । આવૈ સભય સન તકિ મોહી ॥
 તજિ મદ મોહ કપટ છલ નાના । કરઉં સદ્ય તેહિ સાધુ સમાના ॥
 જનની જનક બંધુ સુત દારા । તનુ ધનુ ભવન સુહદ પરિવારા ॥
 સબ કૈ મમતા તાગ બટોરી । મમ પદ મનહિ બાંધ બરિ ડોરી ॥
 સમદરસી ઇચ્છા કછુ નાહીં । હરષ સોક ભય નહિં મન માહીં ॥
 અસ સજ્જન મમ ઉર બસ કૈસેં । લોભી હૃદયે બસઇ ધનુ જૈસેં ॥
 તુમ્હ સારિખે સંત પ્રિય મોરેં । ધરઉં દેહ નહિં આન નિહોરેં ॥

[દોહા ૪૮]

સગુન ઉપાસક પરહિત નિરત નીતિ દ્રઢ નેમ ।
 તે નર પ્રાન સમાન મમ જિન્હ કેં દ્વિજ પદ પ્રેમ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

સુનુ લંકેસ સકલ ગુન તોરેં । તાતેંતુમ્હ અતિસય પ્રિય મોરેં ॥
 રામ બચન સુનિ બનર જૂથા । સકલ હહિં જય કૃપા બરૂથા ॥
 સુનત બિભીષનુ પ્રભુ કૈ બાની । નહિં અઘાત શ્રવનામૃત જાની ॥
 પદ અંબુજ ગહિ બારહિં બારા । હૃદયે સમાત ન પ્રેમુ અપારા ॥
 સુનહુ દેવ સચરાચર સ્વામી । પ્રનત પાલ ઉર અંતરજામી ॥
 ઉર કછુ પ્રથમ બાસના રહી । પ્રભુ પદ પ્રીતિ સરિત સો બહી ॥
 અબ કૃપાલ નિજ ભગતિ પાવની । દેહુ સદા સિવ મન ભાવની ॥
 એવમસ્તુ કહિ પ્રભુ રનધીરા । માગા તુત સિંધુ કર નીરા ॥

જદપિ સખાતવ ઇચ્છા નાહીં । મોર દરસુ અમોઘ જગ માહીં ॥
અસ કહિ રામ તિલક તેહિ સારા । સુમન બૃષ્ટિ નભ ભઈ અપારા ॥

[દોહા ૪૯ (ક)]

રાવન ક્રોધ અનલ નિજ સ્વાસ સમીર પ્રચંડ ।
જરત બિભીષનુ રાખેઉ દીન્હેઉ રાજુ અખંડ ॥

[દોહા ૪૯ (ખ)]

જો સંપતિ સિવ રાનહિ દીન્હે દિએં દસ માથ ।
સોઇ સંપદાબિભીષનહિ સકુચિ દીન્હે રધુનાથ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

અસ પ્રભુ છાડિ ભજહિં જે આના । તે નર પસુ બિનુ પૂંછ બિષાના ॥
નિજ જન જાનિ તાહિ અપનાવા । પ્રભુ સુભાવ કપિ કુલ મન ભાવા ॥
પુનિ સર્વગ્ય સર્વ ઉર બાસી । સર્વરૂપ સબ રહિત ઉદાસી ॥
બોલે બચન નીતિ પ્રતિપાલક । કારન મનુજ દનુજ કુલ ઘાલક ॥
સુનુ કપીસ લંકાપતિ બીરા । કેહિ બિધિ તરિઅ જલધિ ગંભીરા ॥
સંકુલ મકર ઉરગ ઝષ જાતી । અતિ અગાધ દુસ્તર સબ ભાંતી ॥
કહ લંકેસ સુનહુ રધુનાયકર । કોટિ સિંધુ સોષક તવ સાયક ॥
જદપિ તદપિ નીતિ અસિ ગાઈ । બિનય કરિઅ સાગર સન જાઈ ॥

[દોહા ૫૦]

પ્રભુ તુમ્હાર કુલગુર જલધિ કહિહિ ઉપાય બિચારિ ।

બિનુ પ્રયાસ સાગર તરિહિ સકલ ભાલુકપિ ધારિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

સખા કહી તુમ્હ નીકિ ઉપાઈ । કરિઅ દૈવ જૌં હોઇ સહાઈ ॥

મંત્ર ન ચહ લછિમન મન ભાવા । રામ ચન સુનિ અતિ દુખ પાવા ॥

નાથ દૈવ કર કવન ભરોસા । સોષિઅ સિંધુ કરિઅ મન રોસા ॥

કાદર મન કહું એક અધારા । દૈવદૈવ આલસી પુકારા ॥

સુનત બિહસિ બોલે રઘુબી । જૈસેહિં કરબ ધરહુ મન ધીરા ॥

અસ કહિ પ્રભુ અનુજહિ સમુઝાઈ । સિંધુ સમીપ ગચે રઘુરાઈ ॥

પ્રથમ પ્રનામ કીન્હ સિરુ નાઈ । બૈઠે પુનિ તટ દર્ભ ડસાઈ ॥

જબહિં બિભીષન પ્રભુ પહિં આચે । પાછેં રાવન દૂત પઠાચે ॥

[દોહા ૫૧]

સકલ ચરિત તિન્હ દખે ધરેં કપટ કપિ દેહ ।

પ્રભુ ગુન હૃદયેં સરાહિં રનાગત પર નેહ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

પ્રગટ બખાનહિં રામ સુભઊ । અતિ સપ્રેમ ગા બિસરિ દુરાઊ ॥

રિપુ કે દૂત કપિન્હ તબ જાને । સકલ બાંધિ કપીસ પહિં આચે ॥

કહ સુગ્રીવ સુનહુ સબ બાનર । અંગ ભંગ કરિ પઠવહુ નિસિચર ॥

સુનિ સુગ્રીવ બચન કપિ ધાચે । બાંધિ કટક ચહુ પાસ ફિરાચે ॥

બહુ પ્રકાર મારન કપિ લાગે । દીન પુકારત તદપિ ન ત્યાગે ॥

જો હમાર હર નાસા કાના । તેહિ કોસલાધીસ કૈ આના ॥
 સુનિ લછિમન સબ નિકટ બોલાએ । દયા લાગિ હૈસિ તુરત છોડાએ ॥
 રાવન કર દીજહુ યહ પાતી । લછિમન બચન બાયુ કુલઘાતી ॥

[દોહા ૫૨]

કહેહુ મુખાગર મૂઢ સન મમ સંદેસુ ઉદાર ।
 સીતા દેઇ મિલહુ ન ત આવા કાલુ તુમ્હાર ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

તુરત નઇ લછિમન પદ માથા । ચલે દૂત બરનત ગુન ગાથા ॥
 કહત રામ જસુ લંકા આએ । રાવન ચરન સીસ તિન્હ નાએ ॥
 બિહસિ દસાનન પૂંછી બાતા । કહસિ ન સુક આપનિ કુસલતા ॥
 પુનિ કહુ ખબરિ બિભીષન કેરી । જાહિ મૃત્યુ આઈ અતિ નેરી ॥
 કરત રાજ લંકા સઠ ત્યાગી । હોઇહિ જવ કર કીટ અભાગી ॥
 પુનિ કહુ ભાલુ કીસ કટકાઈ । કઠિન કાલ પ્રેરિત ચલિ આઈ ॥
 જિન્હ કે જીવન કર રખવારા । ભયઉ મૂઢલ ચિત સિંધુ બિચારા ॥
 કહુ તપસિન્હ કે બાત બહોરી । જિન્હ કે હૃદય ત્રાસ અતિ મોરી ॥

[દોહા ૫૩]

કી ભઇ ભેંટ કિફિરિ ગએ શ્રવન સુજસુ સુનિ મોર ।
 કહસિ ન રિપુ દલ તેજ બલ બહુત ચકિત ચિત તોર ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

નાથ કૃપા કરિ પૂંછેહુ જૈસેં । માનહુ કહા કોધ તજિ તૈસેં ॥
 મિલા જાઇ જબ અનુજ તુમ્હારા । જાતહિં રામ તિલક તેહિ સારા ॥
 રાવન દૂત હમહિ સુનિ કાના । કપિન્હ બાંધિ દીન્હે દુખ નાના ॥
 શ્રવન નાસિકા કાઠેં લાગે । રામ સપથ દીન્હેં હમ ત્યાગા ॥
 પૂંછિહુ નાથ રામ કટકાઈ । બદન કોટિ સત બરનિ ન જાઈ ॥
 નાના બરન ભાલુ કપિ ધારી । બિકટાનન બિસાલ ભયકારી ॥
 જેહિં પુર દહેઉ હતેઉ સુત તોરા । સકલ કપિન્હ મહૂં તેહિ બલુ થોરા ॥
 અમિત નામ ભટ કઠિન કરાલા । અમિત નાગ બલ બિપુલ બિસાલા ॥

[દોહા ૫૪]

દ્વિબિદ મયંદ નીલ નલ અંગદ ગદ બિકટાસિ ।

દધિમુખ કેહરિ નિસઠ સ ઠ જામવંત બલરાસિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

એ કપિ સબ સુગ્રીવ સમાના । ઇન્હ સમ કોટિન્હ ગનઇ કો નાના ॥
 રામ કૃપાં અતુલિત બલ તિન્હહીં । તૂન સમાન ત્રૈલોકહિ ગનહી ॥
 અસ મૈં સુના શ્રવન દસકંધર । પદુમ અઠારહ જૂથપ બંદર ॥
 નાથ કટક મહૂં સો કપિ નાહીં । જો ન તુમ્હહિ જીતે રન માહીં ॥
 પમ કોધ મીજહિં સબ હાથા । આયસુ પૈ ન દેહિં રધુનાથા ॥
 સોષહિં સિંધુ સહિત ઝષ બ્યાલા । પૂરહિં ન ત ભરિ કુધર બિસાલા ॥
 મદિ ગદ મિલવહિં દસસીસા । ઐસેઇ બચન કહહિં સબ કીસા ॥

ગર્જહિં તર્જહિં સહજ અસંકા । માનહું ગ્રસન ચહત હહિં લંકા ॥

[દોહા ૫૫]

સહજ સૂર કપિ ભાલુ સબ પુનિ સિર પર પ્રભુ રામ ।

રાવન કાલ કોટિ કહું જીતિ સકહિં સંગ્રામ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

રામ તેજ બલ બુધિ બિપુલાઈ । સેષ સહસ સત સકહિં ન ગાઈ ॥

સક સર એક સોષિકસત સાગર । તવ ભ્રાતહિ પૂંછેઉ નય નાગર ॥

તાસુ બચન સુનિ સાગર પાહીં । માગત પંથ કૃપા મન માહીં ॥

સુનત બચન બિહસા દસસીસા । જૌં અસિ મતિ સહાય કૃત કીસા ॥

સહજ ભીરુ કર બચન દઢાઈ । સાગર સન ઠાની મચલાઈ ॥

મૂઢ મૃષા કા કરસિ બઝાઈ । રિપુ બલ બુધિ થાહમૈં પાઈ ॥

સચિવ સભીત બિભીષન જાકેં । બિજય બિભૂતિ કહાં જગ તાકેં ॥

સુનિ ખલ બચન દૂત રિસ બાઢી । સમય બિચારિ પત્રિકા કાઢી ॥

રામાનુજ દીન્હી ચહ પાતી । નાથ બચાઈ જુઝાવહુ છાતી ॥

બિહસિ બામ કર લીન્હી રાવન । સચિવ બોલિ સઠ લાગ બચાવન ॥

[દોહા ૫૬ (ક), (ખ)]

બાતન્હ મનહિ રિઝાઈ સઠ જનિ ઘાલસિ કુલ ખીસ ।

રામ બિરો ન ઉબરસિ સરન બિષ્નુ અજ ઈસ ॥

કીતજિ માન અનુજ ઇવ પ્રભુ પદ પંકજ ભુંગ ।

હોહિ કિ રામ સરાનલ ખલ કુલ સહિત પતંગ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

સુનત સભય મન મુખ મુસુકાઈ । કહત દસાનન સબહિ સુનાઈ ॥
 ભૂમિ પરા કર ગહત અકાસા । લઘુ તાપસ કર બાગ બિલાસા ॥
 કહ સુક નાથ સત્ય સબ બાની । સમુઝહુ છાડિ પ્રકૃતિ અભિની ॥
 સુનહુ બચન મમ પરિહરિ ક્રોધા । નાથ રામ સન તજહુ બિરોધા ॥
 અતિ કોમલ રઘુબીર સુભાઉ । જદ્યપિ અખિલ લોક કર રાઉ ॥
 મિલત કૃપા તુમ્હ પરપ્રભુ કરિહી । ઉર અપરાધ ન એકઉ ધરિહી ॥
 જનકસુતા રઘુનાથહિ દીજે । એતના કહા મોર પ્રભુ કીજે ॥
 જબ તેહિં કહા દેન બૈદેહી । ચરન પ્રહા કીન્હ સઠ તેહી ॥
 નાઈ ચરન સિરુ ચલા સો તહાં । કૃપાસિંધુ રઘુનાયક જહાં ॥
 કરિ પ્રનામ નિજ કથા સુનાઈ । રામ કૃપાં આપનિ ગતિ પાઈ ॥
 રિષિ અગસ્તિ કીં સાપ ભવાની । રાછસ ભયઉ રહા મુનિ ગ્યાની ॥
 બંદી રામ પદ બારહિ બારા । મુનિ નિજ આશ્રમ કહું પગુ ધારા ॥

[દોહા ૫૭]

બિનય ન માનત જલધિ જડ ગચે તીન દિન બીતિ ।

બોલે રામ સકપોપ તબ ભય બિનુ હોઇ ન પ્રીતિ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજુર બિહારી

લછિમન બાન સરાસન આનૂ । સોષોં બારિધિ બિસિખ કુસાનૂ ॥

સઠ સન બિનય કુટિલ સન પ્રીતી । સહજ કૃપન સન સુંદર નીતી ॥
 મમતા રત સન ગ્યાન કહાની । અતિ લોભી સન બિરતિ બખાની ॥
 કોધિહિ સમ કામિહિ હરિકથા । ઊસર બીજ બચેં ફલ જથા ॥
 અસ કહિ રઘુપતિ ચાપ ચઢાવા । યહ મત લછિમન કે મન ભાવા ॥
 સંધાનેઉ પ્રભુ બિસિખ કરાલા । ઉઠી ઉદધિ ઉર અંતર જવાલા ॥
 મકર ઉરગ ઝષ ગન અકુલાને । જરત જંતુ જલનિધિ જબ જાને ॥
 કનક થાર ભરિ મનિ ગન નાના । બિપ્ર રૂપ આયઉ તજિ માના ॥

[દોહા ૫૮]

કાટેહિં પછ કદરી ફરધ કોટિ જતન કોઉ સીંચ ।
 બિનય ન માન ખગેસ સુનુ ડાટેહિં પછ નવ નીચ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

સભય સિંધુ ગહિ પદ પ્રભુ કેરે । છમહુ નાથ સબ અવગુન મેરે ॥
 ગાગન સમીર અનલ જલ ધરની । ઇન્હ કઇ નાથ સહજ જડ કરની ॥
 તવ પ્રેરિત માયાં ઉપજાએ । સૃષ્ટિ હેતુ સબ ગ્રંથનિ ગાએ ॥
 પ્રભુ આયસુ જેહિ કહૈં જસ અહઈ । સો તેહિ ભાંતિ રહેં સુખ લહઈ ॥
 પ્રભુ ભલ કીન્હ મોહિ સિખ દીન્હી । મરજાદા પુનિ તુમ્હરી કીનહી ॥
 ઢોલ ગવાંર સૂદ્ર પસુ નારી । સકલ તાડના કે અધિકારી ॥
 પ્રભુ પ્રતાપ મેં જાબ સુખાઈ । ઉતરિહિ કટકુ ન મોરિ બડાઈ ॥
 પ્રભુ અગ્યા અપેલ શ્રુતિ ગાઈ । કરૌં સો બેગિ જો તુમ્હરિ સોહાઈ ॥

[દોહા ૫૯]

સુનત બિનીત બચન અતિ કહ કૃપાલ મુસુકાઇ ।
જેહિ બિધિ ઉતરૈ કપિ કટકુ તાત સો કહકુ ઉપાઇ ॥

મંગલ ભવન અમંગલ હારી

દ્રવઉ સો દશરથ અજીર બિહારી

નાથ નીલ નલ કપિ દ્વૌ ભાઈ । લરિકાઈ રિષિ આસિષ પાઈ ॥
તિન્હ કેં પરસ કિએં ગિરિ ભારે । તરિહિં જલધિ પ્રતાપ તુમ્હારે ॥
મેં પુનિ ઉર ધરિ પ્રભુ પ્રભુતાઈ । કરિહઉં બલ અનુમાન સહાઈ ॥
એહિ બિધિ નાથ પયોધિ બંધાઇઅ । જેહિં યહ સુજસુ લોક તિહું ગાઇઅ ॥
એહિં સર મમ ઉત્તર તટ બાસી । હતહુ નાથ ખલ નર અધ રાસી ॥
સુનિ કૃપાલ સાગરમન પીરા । તુરતહિં હરી રામ રનધીરા ॥
દેખિ રામ બલ પૌરુષ ભારી । હરષિ પયોનિધિ ભયઉ સુખારી ॥
સકલ ચરિત કહિ પ્રભુહિ સુનાવા । ચરન બંદિ પાથોધિ સિધાવા ॥
છં ૦- નિ ભવન ગવનેઉ સિંધુ શ્રી રઘુપતિહિ યહ મત ભાયઉ ।
યહ ચરિત કલિ મલહર જથામતિ દાસ તુલસી ગાય ॥
સુખ ભવન સંસય સમન દવન બિષાદ રઘુપતિ ગુન ગના ।
તજિ સકલ આસ ભરોસ ગાવહિ સુનહિ સંતત સઠ મના ॥

[દોહા ૬૦]

સકલ સુમંગલ દાયક રઘુનાયક ગુન ગાન ।
સાદર સુનહિં તે તરહિં ભવ સિંધુ બિના જલજાન ॥

ઇતિ શ્રીમદ્રાચરિતમાનસે સકલકલિકલુષવિધ્વંસને

44

પઞ્ચમયઃ સોપાનઃ સમાપ્તઃ ।

(સુંદરકાંડ સમાપ્ત)

શ્રી હનુમતે નમઃ

શ્રી હનુમાન ચાલીસા

[દોહા]

શ્રી ગુરુ ચરણ સરોજ રાજ, નિજ મન મુકુરુ સુધારિ,
બરનઉં રધુબર બિમલ જસુ, જો દાયકુ ફલ ચારિ,
બુદ્ધિહીન તનુ જાનિકે, સુમીરૌં પવન-કુમાર,
બલ બુદ્ધિ બિદ્યા દેહુ મોહિં, હરહુ કલેશ બિકાર.

[ચૌપાઈ]

જય હનુમાન જ્ઞાન ગુણ સાગર । જય કપીસ તિહું લોક ઉજાગર ॥
રામદૂત અતુલિત બલ ધામા । અંજની-પુત્ર પવનસુત નામ ॥
મહાબીર બિક્રમ બજરંગી । ક્રુમતિ નિવાર સુમતિ કે સંગી ॥
કંચન બરન બીરાજ સુબેસા । કાનન કુંડલ કુંચિત કેસા ॥
હાથ બજ્ર અરુ ધ્વજા બિરાજૈ । કાંધે મુંજ જનેઊ સાજૈ ॥
સંકર સુવન કેસરીનંદન । તેજ પ્રતાપ મહા જગ બંદન ॥
બિદ્યાવાન ગુની અતિ ચાતુર । રામ કાજ કરિબે કો આતુર ॥
પ્રભુ ચરિત્ર સુનિબે કો રસિયા । રામ લખન સીતા મન બસિયા ॥
સુક્ષ્મ રૂપ ધરિ સિયહિં દિખાવા । બિકટ રૂપ ધરિ લંક જરાવા ॥
ભીમ રૂપ ધરિ અસુર સંહારે । રામચંદ્ર કે કાજ સંવારે ॥
લાય સજીવન લખન જિયાયે । શ્રીરાધુબીર હરષિ ઉર લાયે ॥
રધુપતિ કીન્હી બહુત બડાઈ । તુમ મમ પ્રિય ભરતહિ સમ ભાઈ ॥
સહસ બદન તુમ્હરો જસ ગાવૈં । અસ કહી શ્રીપતિ કંઠ લગાવૈં ॥

સનકાદિક બ્રહ્માદિ મુનીસા । નારદ સારદ સહીત અહીસા ॥
 જમ કુબેર દિગ્પાલ જહાં તે । કબી કોબિદ કહી સકે કહાં તે ॥
 તુમ ઉપકાર સુગ્રીવહિં કીન્હા । રામ મિલાય રાજ પદ દીન્હા ॥
 તુમ્હરો મંત્ર બિભીષન માના । લંકેશ્વર ભયે સબ જગ જાના ॥
 જુગ સહસ્ર જોજન પર ભાનૂ । લીલ્યો તાહિ મધુર ફલ જાનૂ ॥
 પ્રભુ મુદ્રિકા મેલિ મુખ માહીં । જલધિ લાંધિ ગયે અચરજ નહિં ॥
 દુર્ગમ કાજ જગત કે જેતે । સુગમ અનુગ્રહ તુમ્હરે તેતે ॥
 રામ દુઆરે તુમ રખવારે । હોત ના આજ્ઞા બિનુ પૈસારે ॥
 સબ સુખ લહૈ તુમ્હારી સરના । તુમ રચ્છક કાહૂ કો ડર ના ॥
 આપન તેજ સમ્હારો આપૈ । તીનોં લોક હાંક તેં કાંપૈ ॥
 ભૂત પિસાય નિકટ નહિં આવૈ । મહાબીર જબ નામ સુનાવૈ ॥
 નાસૈ રોગ હરૈ સબ પીરા । જપત નિરંતર હનુમત બીરા ॥
 સંકટ તેં હનુમાન છુડાવૈ । મન ક્રમ બચન ધ્યાન જો લાવૈ ॥
 સબ પર રામ તપસ્વી રાજા । તીન કે કાજ સકલ તુમ સાજા ॥
 ઔર મનોરથ જો કોઈ લાવૈ । સોઈ અમિત જીવન ફલ પાવૈ ॥
 ચારોં જુગ પરતાપ તુમ્હારા । હૈ પરસિદ્ધ જગત ઉજિયારા ॥
 સાધુ સંત કે તુમ રખવારે । અસુર નિકંદન રામ દુલારે ॥
 અષ્ટ સિદ્ધી નૌ નિધિ કે દાતા । અસ બર દિન જાનકી માતા ॥
 રામ રસાયણ તુમ્હરે પાસા । સદા રહો રધુપતિ કે દાસા ॥
 તુમ્હરે ભજન રામ કો પાવૈ । જનમ જનમ કે દુખ બિસરાવૈ ॥

અંત કાલ રઘુબર પુર જાઈ । જહાં જન્મ હરિ-ભક્ત કહાઈ ॥
 ઔર દેવતા ચિત્ત ન ધરઈ । હનુમત સેઇ સર્વ સુખ કરઈ ॥
 સંકટ કટૈ મિટૈ સબ પીરા । જો સુમીરૈ હનુમત બલબીરા ॥
 જે જે જે હનુમાન ગોસાઈ । કૃપા કરહુ ગુરુ દેવ કે નાઈ ॥
 જો સત બાર પાઠ કર કોઈ । છૂટહિ બંદિ મહા સુખ હોઈ ॥
 જો ચેહ પઢૈ હનુમાન ચાલીસા । હોય સિદ્ધિ સાખી ગૌરીસા ॥
 તુલસીદાસ સદા હરિ ચેરા । કીજૈ નાથ હૃદય મહં ડેરા ॥

[દોહા]

પવનતનય સંકટ હરન, મંગલ મૂરતિ રૂપ;
 રામલખન સીતા સહીત, હૃદય બસહુ સુર ભૂપ.

। શ્રી હનુમાનજીની આરતી ।

આરતી કીજૈ હનુમાન લાલ કી । દુષ્ટદલન રઘુનાથ કલા કી ॥ ટેક ॥
 જાકે બલ સે ગિરિવર કાંપૈ । રોગ-દોષ જાકે નિકટ ન ઝાંપૈ ॥ ૧ ॥
 અંજની પુત્ર મહા બલદાઈ । સંતન કે પ્રભુ સદા સહાઈ ॥ ૨ ॥
 દે બીરા રઘુનાથ પઠાયે । લંકા જારી સીય સુધિ લાયે ॥ ૩ ॥
 લંકા સો કોટ સમુદ્ર સી ખાઈ । જાત પવનસુત બાર ન લાઈ ॥ ૪ ॥
 લંકા જારી અસુર સંહારે । સિયારામજીકે કાજ સંવારે ॥ ૫ ॥
 લક્ષ્મણ મૂર્છિત પડે સકારે । આની સજીવન પ્રાન ઉબારે ॥ ૬ ॥
 પૈઠી પાતાલ તોરી જમ-કારે । અહીરાવન કી ભુજા ઉબારે ॥ ૭ ॥
 બાયે ભુજા અસુર દલ મારે । દાહિને ભુજા સંતજન તારે ॥ ૮ ॥
 સુર નર મુનિ આરતી ઉતારે । જૈ જૈ જૈ હનુમાન ઉચારે ॥ ૯ ॥
 કંચન ધાર કપૂર લૌ છાઈ । આરતી કરત અંજના માઈ ॥ ૧૦ ॥
 જો હનુમાનજીકી આરતી ગાવૈ । બસિ બૈકુંઠ પરમપદ પાવૈ ॥ ૧૧ ॥

જય સિયા રામ

